

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

Byxii soveed intelligeencijii marksizm—
leninizmiin teorioor zebseglexe

Manai oronoi tomonuud am-
alzantuudai negeniln, aradai,
line, socialis intelligeencijii
balguulalga myn bolno. Neges-
gyren bolbol intelligeence-
yigeer baiza sadaxagi, ilan-
gajaa xydelmerisen ba tariaas-
hai socialis gyren bolbol ee-
ringee intelligeencegigygere
baiza sadaxagi jym. Bidene
kommunizmin ugaaj xixe zda-
miji baiguulagdash, kyltyyre
xysen, inzeneernyyd, teex-
gigyd, agronomuud, vraac-
tuud, hurgasjanar, arxiteektor-
yyd, pisaateluud, aktoro-
tuud, zurnaliistnuud bolbol by-
chii talaaraa xeregtei baina. So-
cializmin orondo iskyssivo
kyltyyre bolbol ynderdee
xemzeede rygdenxel.

Soveed intelligeencijin aarmi-
adaa eerlingee zergenydyte
baa millioon xynnydijii toolo-
bo. Tedenet ton olonxin kon-
naandaa poostdo debzylegde-
men, ysegelderei xydelmerised
a tariaasad, tedenet xyyged
syn. Bolşevigiydei paartaa,
soveed gyreneer xymyzyylegde-
men, ba xatuuzulagdan, arad-
jaa garahan, soveed intellige-
nce bolbol eerlingee aradta
men sexeer ba esestee xyster
xuzileer xezee byxende belen
baina. Eneende, tere xadaa by-
chii eerlingee xysili ygene, te-
nei byxii baidal, terenei byxii
Oeedyi sag bolbol aradta,
kommunizmin xeregtei ton
tagta barisaatal baina.

Manai zarim partiina ba so-
ved xytelberlegdei zyghee
sed intelligeence daamska
xaixaramzaygiger xanda-
g bathan usarijii paarti bol-
bol erid buruuzaahan baina.
Manai soveed intelligeencijii
seineer xymyzyyleglin asuu-
dal, ton serbjoonoor, gol zoril-
go bolgogdon tabigdana. Ne-
ges minuutada, bidener bolbol
manai intelligeence xadaa socia-
lis balguulalgiin komaandna
gadruud baihii martaxa jo-
goybd!

Marksis-leeninske teorioor,
obşestvenne xygeltin ba pol-
liticheske temesei zakoonol-
zaanaaria zebseglegdeh, so-
veed specialist bolbol Jamarshi
bag ymdheen daisadiji sag
bolzortons eliriylye sadaxa
baina.

Marksis-leeninske znaanili
sudalgalga—bejelyylegde xere-
reg myn, eneeniil prakticheskia
reels deere tabixa xeregtei.
Gadna, studeenestvlin dunda
politiko-xymyzyyleglin xy-
delmerili erid halzaruulxa şu-
xala. Ene hursalsal zilde manai
vynnydte 600 mianga şax-
xuu zaluuusud hursalsahan ba
hursalsaza bainad, ene xadaa
revoliyciin urda teext Rossi-
do baihan studeentnyydei too-
hoo 6 daxin olon baina. My-
nee studeentnyydgloeder yl-
ledberilin komandirnuud bol-
xo zaluuusud xadaa vyznydte
marksis-leeninske xatuuzali-
jii xysetegeer abxa johotol.
Xerbee, studeenestvlin dunda
xymyzyyleglin xydelmeri xad-
aa bodo hajnaa tabigdanxa
baigaa haanb tedenet bolbol
prakticheskia xydelmeride ty-
geer amalzantuudijii tuulaxa bai-
na. Ene xadaa—geze nyxer Sta-
si zaagaan hen,—naukiin te-
durel durlagdahan halbariin
tansaxan le specialist baiza
akdaxagi baina, tere xadaa te-

Marksis-leeninske teori-
nsom baihal ynen koompas-
syn bolno. Ene koompasili
jani byxii xydelmerised bol-
bol Jamarshi professitei, jamar-
shai specialnostai balbas,
Onzegigiger sudalxa ujalgatai.
Mynee yjede, eerlingee spe-
cialnostoo soob bejee xaahan,
erlingee laboratooriin gy, ali
Orezzedeeiniin xanahaa saasa
radaggyi xynnyd bolbol kom-
munitizmin xysed sente baigu-
gashans geze tooglozo şa-
xaygil.

Paartiiin XVIII sjeedzi deere,
Hixer Staalin igeze xeleh hen:
Naukiin nege halbari bi ba
oeneenii medexens naukiin by-
chii halbariinbolşevigiyde
alga baina johotol. Ene xadaa
obşestvo tuxai, obşestvlin
vyaigtilin zakoonuud tuxai,
oleetaarska revoliyciin xy-
glin zakoonuud tuxai, socia-
lis baiguulalgiin xygeltin za-
tuanuud tuxai, kommunistizmin
xatuuzali abalgadan sag y-
gelze tuhalka ujalgatai. Ene
bolbol ulam urgaa baigaa so-
veed intelligeencijin ba byxii
soveed aradai intereste zor-
iulagdana.
(„Praavdiin“ tyryy biseghee).

BKP(b)-ein Ulaan-Ydiin gorkoomoi pleenym

dili sonoshon baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeedzi bol-
bol partiina, soveedske ba
profsojuuna organizaacanuudai
urda negen şuxaliin şuxa-
la zorilgo—azalşadiji kommuni-
nis johor xymyzyylxii tiba-
han baina.

Tiimehee Paartiiin gorkoomoi
pleenym bolbol ene asuudal
tuuas azalşadiji kommunis johor
xymyzyylxe konkreetne
azaljabuulganuudijii xaraalhan
toggoombo abhan baina. Pleen-
nym xadaa paartiiin byxii exin
organizaacanuudijii oiriin sag
soo partiina neemel sugla-
nuud deere azalşadi dunda-
xi xymyzyylgiin xydelmerili
şangadxa tuxai xellsexili
duradxhan baina.

Pleenym bolbol Ulaan-Yde
orodoi azalşadi dundaxi xymy-
zyylgiin xydelmeri tuxai
BKP(b)-ein gorkoomoi sekre-
tar nyx. Sedeenovoi dokla-

SSSR-ei Verxoovno Soveedei, negedexi zarlalgiin, gurbadugaar Seessi
Barilgiin talaar, aradai byxesojuuuzna
komissariaadiiji baiguulxa tuxai

SSSR-ei aradai Komissaarnuudai Soveedei tyryylegšiin orologšo nyx. A. I. MIKOJAANAI doklaad

Nyxed depyadauduud! SSSR-ei
Sojuuzai Aradai Komissaar-
nuudai Soveed bolbol faabri-
kanuud ba zavooduudat baril-
ga xadaa manai orondo, kap-
italizmin glaavna oronuudijii
ekonomitčeskia talaar xysexe
ba uredan oroxo zorilgijii be-
jelylyke xeregte ugaaj Jixe ud-
kašanartai gehen bodomzonu-
dijii xaraadaa abza, „Barilgin
talaar, Aradai Byxesojuuuzna
Komissariaadiiji baiguulxa tu-
xai“ Zakoonoi projektiiji,
SSSR-ei Verxoovno Soveedei
Seessiin xaralgada orulba.

I. BARILGIIN NAR- KOMAADIJI BAI- GUULXA ŞUXALA

Promišlenno barilgin yrge
froont xadaa BKP(b)-ein XVIII
sjeedzdeer batalagdahan taban-
zilei plaanai johor gansa le
gurbadugaar tabanzilei yjede
bidenerere bejelyylegdeed bo-
lico biše, xarin faabrikuud
ba zavooduudat barilga bolbol
gurbadugaar tabanzilei hyller
xede xeden zilnyyde yrgen
froontoor yrgelzelexe geeše,
uşaran, kapitalizmin bajalig
zakoonuudijii ekonomitčeskia ta-
laar xysexe ba uredan oroxo
zorilgo xadaa 10-15 zilnyyde
bejelyylegde baina.

BKP(b)-ein XVIII sjeedz deer-
de doklaad soogoog, nyxer Sta-
lin bolbol promišlenno yiled-
berili teempnyydei zarim xar-
aanuudijii yjexe zuuraa iigeze
xelie hen: „AXŞ-gel oroidoo 18,8
millioon toonn şirem byteechen,
1938 onoi kriizis zilini xar-
adaa abangyi, xarin AXŞ-da
promišlenno debzeletin baihan
ba tiixede tende 43 millioon
şaxuu toonn şirem byteege-
hen, 1929 onoi xemzei xadaa
abza, AXŞ-jii ekonomi-
českia xyseze uredan garkiin
tulada, bidener şiremel zil by-
ili xailulgijii 50-60 millioon
toonn yjede procenttuu limi-
tive yjyy (tomonuud) barilgada
gargashagdaxa baina.

Barilgin, bejee daangt Narko-
maadiiji baiguulangyi, faab-
rikuud ba zavooduudat baril-
ga xemzei xadaa abza, AXŞ-jii
ekonomi-
českia xyseze uredan garkiin
tulada, bidener şiremel zil by-
ili xailulgijii 50-60 millioon
toonn yjede procenttuu limi-
tive yjyy (tomonuud) barilgada
gargashagdaxa baina.

Mynoe, faabrikuud ba zavooduud-
at xydelmerili haizaruulxiin
azaljii organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Inzeneeriydei ba administra-
tornuud-barilgaşadarai ugaa
olon kaadruud xadaa olon-
tooto treestnyydei kanciliaari-
nuudta huudagan oigostoi.

Barilgin byxii ploşčadaka-
nuudijii racionalaarba ha-
naar xytelberilexiin tula, Sver-
dloovskodo 5-6 treestnyydei
xyreze magad baihanlii he-
zheilinge byxii xaixaramzili xan-
duulxa xeregtei baina.

Faabrikuud ba zavooduud-
at xydelmerili haizaruulxiin
azaljii organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Inzeneeriydei ba administra-
tornuud-barilgaşadarai ugaa
olon kaadruud xadaa olon-
tooto treestnyydei kanciliaari-
nuudta huudagan oigostoi.

Barilgin byxii ploşčadaka-
nuudijii racionalaarba ha-
naar xytelberilexiin tula, Sver-
dloovskodo 5-6 treestnyydei
xyreze magad baihanlii he-
zheilinge byxii xaixaramzili xan-
duulxa xeregtei baina.

Barilgin, Byxesojuuuzna Narko-
maadiiji organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Bejeeere narko-
maad bolbol byxii xytelberilexiin
azaljii organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Barilgin, Byxesojuuuzna Narko-
maadiiji organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Barilgin, Byxesojuuuzna Narko-
maadiiji organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Barilgin, Byxesojuuuzna Narko-
maadiiji organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Barilgin, Byxesojuuuzna Narko-
maadiiji organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
baina. Zarin treestnyydei xy-
delmerinydei nege zilein
xemzee 8-9 millioon tyxerig
bolno.

Barilgin, Byxesojuuuzna Narko-
maadiiji organizaacalgiin, texno-
logičeskia proceessiiji xytelber-
ilgijii, gologdoitol temeselei,
produukciin şanarijii haizaruul-
gjin, yiledberili şinenyde me-
todyydi nebteriyen oruul-
gjin, produukciin şinenyde tii-
pyydi xeregleglin iime Jixe
zorilgonuudat narko-
maaduud bolbol negendor, tusa-
gar znaanuudijii, tusagar
xaixaramzili erideg, eore, xy-
delmerili tusagar halbari bol-
bol barilgin fyynkencyyde
ba kontooranuudai kapitaalna
xydelmerinydei xemzee 450
millioon tyxerighe baga ylyy
b

